

**Els manuscrits medievals
fragmentaris escrits en pergamí de
l'antiga Comunitat de Preveres
de Montblanc**

Jaume Felip Sánchez

Els manuscrits medievals fragmentaris escrits en pergamí de l'antiga Comunitat de Preveres de Montblanc

Jaume **Felip Sánchez**
*jaufelip@coft.cat

Resum: Descripció dels manuscrits medievals existents a l'antic arxiu de la Comunitat de Preveres de Montblanc a partir dels fragments rescatats entremig de la documentació moderna d'aquest arxiu. També s'aporta una petita notícia sobre alguns copistes montblanquins desconeguts.

Paraules clau: Comunitat de Prevers, Montblanc, parròquia de Santa Maria

Montblanc, des de la seva fundació oficial l'any 1163 esdevingué un centre econòmic i administratiu indiscutible de la Conca de Barberà estricta, gràcies al ferm propòsit de la corona reial de convertir la vila en el seu principal instrument d'intervenció sobre el territori, tasca per altra banda no gaire fàcil pel fet de trobar-se Montblanc, de bon principi, rodejat per dominis senyorials i religiosos. Per donar el necessari servei religiós a aquesta nova comunitat cristiana ens trobem, des del moment fundacional, un grup de clergues encapçalats pel capellà que dirigia la parròquia de Santa Maria de Montblanc, el capellà Ponç, a qui s'adjuntà el sacerdot Esteve, que governava l'escrivania, on el diaca Bertran hi feia el paper d'escrivà¹.

La litúrgia emprada per aquests primers clergues a les funcions religioses de la parròquia de Montblanc era la pròpia de l'arquebisbat on aquesta radicava, és a dir, la litúrgia tarraconense. Així ho manaven els diferents decrets emanats dels concilis reunits a la província tarraconense; de fet en tenim constància i ens ho confirmen els manuscrits litúrgics que ens han pervingut. Aquests llibres eren d'ús obligatori i en principi devien prendre com a model els existents a la seu catedralícia de Tarragona.

Més tard, com ens ho demostrà Francesc Xavier Ricomà², durant el segle XIII, alguns clergues montblanquins farien tasques de copistes prenent com a models els llibres existents a la parròquia de Santa Maria de Montblanc: així l'any 1253 ens consta que Ponç d'Oluja es comprometé a escriure un santoral per a la parròquia de Sant Jaume de la Guàrdia dels Prats, prenent com a guia el santoral que es conservava a l'església de Montblanc. El nou llibre havia de ser il·luminat amb colors i la seva lectura clara, evitant les abreviatures i els encavalcaments de lletres.

Tanmateix, el moment àlgid per als copistes montblanquins es visqué al segon quart del segle XIV: una major demografia i una certa riquesa econòmica propicià l'augment dels encàrrecs i la florida d'escrivans d'aquesta mena de llibres manuscrits, per la qual cosa calgué algun advertiment eclesiàstic per evitar que la tasca de còpia deixés l'església de Santa Maria sense els necessaris llibres litúrgics, ja que els copistes se'ls deurién endur al seu domicili. En aquest període es documenta al prevere Pere Ferrer en el seu compromís per escriure al desembre de 1331 un santoral idèntic a l'existent a l'església de Montblanc per a l'ús de la parròquia de les Piles³. A l'agost de l'any següent contractava un epistoler per la litúrgia pròpia dels sants i les dominiques que faria servei a la parròquia d'Alcover. Per a la seva confecció el copista aportaria pergamins bons de cabrits, sense defectes importants, emprant el tipus de lletra de la mostra que havia entregat als contractants, fent les caplletres grosses i decorades amb tinta de dos colors i niellades, ocupant-se de la correcció i examen del text; acabaria fent-ne l'enquadernació i les cobertes. Pel seu treball Pere Ferrer cobraria cent cinc sous barcelonesos a cobrar en dos terminis⁴. L'any 1327 atestem un altre copista montblanquí cognominat Amexer que havia de realitzar un encàrrec de còpia d'un llibre responsorial per al Monestir de Valldigna⁵.

Del primer quart del segle XV ens consta que el prevere Francesc Riber realitza còpies de llibres litúrgics a Montblanc, en concret el 1417 fa un saltiri pel preu de cinquanta-dos florins d'or per a la parròquia de la Guàrdia dels Prats⁶. La introducció de la impremta a la darrera del segle XV acabaria amb els pocs copistes que quedaven, fins que al segle XVI la seva presència seria gairebé anecdòtica.

La Comunitat de Preveres de Montblanc

A mida que el terme primitiu de Montblanc s'anà poblant, el capellà de Santa Maria esdevindria el cap de les diverses esglésies que s'erigiren: en principi nomenava vicaris per a servir les capelles de Lilla, Rojals i Blancafort sobre les quals en rebia drets econòmics i en tenia un cert patronatge. Al llarg del segle XIII s'anaren bastint capelles al nucli de Montblanc, com les de Sant Miquel, Santa Maria del Miracle, l'església de l'Hospital de Santa Magdalena, l'església de sant Bartomeu o la capella primitiva de Santa Maria de la Serra, a totes elles hi servien litúrgicament uns clergues sobre els quals, l'antic capellà que llavors ja rebia el nom de rector, sempre hi feia indicar la seva preeminència. A partir de la darrera del segle XIII i sobretot, durant la primera meitat del segle XIV, el nombre de clergues que fruïen d'un benefici eclesiàstic augmentà notablement, posant els fonaments per a l'aparició a mitjan segle XIV d'una primitiva comunitat clerical que a l'any 1345 ja nomenava un procurador per defensar els seus interessos comuns⁷. Serà, però, al darrer quart del segle XIV quan, gràcies al permís atorgat per diversos arquebisbes tarragonins, que la comunitat de preveres tindrà personalitat jurídica pròpia, amb la concessió d'uns estatuts, ordinations o reglament per a la seva administració i govern.

Llibreria de la Comunitat de Preveres

Aquesta comunitat de preveres anirà guardant la documentació més important en un arxiu que amb el pas del temps adquirirà importància, al mateix temps, molts preveres anaren deixant per via de donació o per testament molts llibres a la Comunitat. Hem constatat que, a banda dels esmentats volums litúrgics (missals, evangeliaris, leccionaris, saltiris, graduals, antifonaris, etc.) que en principi haurien d'estar en poder dels sagristans laics de l'església, aquesta llibreria anà acumulant llibres de Moral, Dret Canònic i Civil i altres matèries afins.

Descripció dels manuscrits fragmentaris

El nostre treball intenta complementar l'acurat estudi que en el primer número d'aquesta revista féu, ara fa gairebé quaranta anys, el bon amic Francesc Bonastre sobre els manuscrits musicals de Santa Maria de Montblanc⁸. Per això hem descrit les restes d'aquests manuscrits, que havien estat utilitzades com a guardes de documentació moderna en paper, i que actualment es troben arxivades junt als pocs pergamins d'origen notarial que encara romanen a l'Arxiu Parroquial de Montblanc, procedents de l'antic arxiu de la comunitat de preveres. Certament, és ben poca cosa el que ha romàs a causa del fabulós espoli i les diverses destruccions rebudes per aquest arxiu al llarg dels segles.

El número de pergamí fa referència, doncs, a aquesta classificació a les carpetes de l'Arxiu Parroquial. Hem donat, com és natural, una cronologia aproximada dels manuscrits, basada en la paleografia, el tipus de decoració i en la notació musical en els manuscrits que la contenen. Es consignen les dimensions de la caixa d'escriptura i del full del pergamí en centímetres, sempre que s'ha pogut determinar; en cas contrari indiquem amb un interrogant la dimensió deduïda aproximadament. La resta de dades són les habituals en l'anàlisi codicològica que ens ha estat permès de realitzar. En cursiva hem transcrit les rúbriques i les parts més interessants del seu contingut.

Manuscrits

- **Núm. 1: Leccionari o Vita Sanctorum** amb lliçons provinents dels Diàlegs de Sant Gregori Magne, (pergamí núm. 58), (Fig. 1), segle XIII. Caplletres ornamentades en vermell i negre. Caixa: 21 x 28 cm, foli 27? x 37? cm. En resta un sol full.

Rúbriques: *Lectio V^a, ex comentariis Geronimi presbiteri, Lectio VIII^a, Lectio IX^a, XII° kalendas aprilis, Incipit vita beati Benedicti abbatis, edita a beato Gregorio papa,*

Dors: III° idus marcii, incipit vita vel actus sancti Gregorii pape, Lectio I^a, Lectio III^a, Lectio V^a.

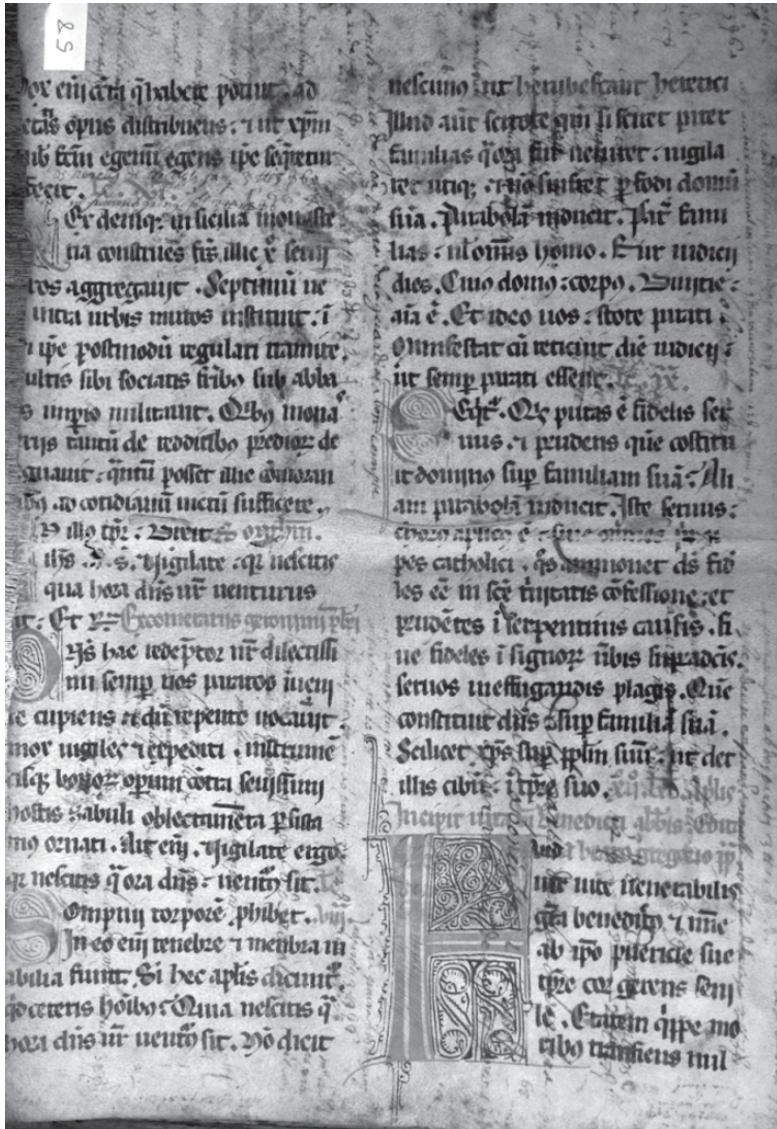

Fig. 1. Leccionari o Vita Sanctorum amb lliçons provinents dels Diàlegs de Sant Gregori Magne (pergamí núm. 58).

- **Núm. 2: Antifonari**, (pergamí núm. 4). Final del segle XIII, Imatge 5.370, notació quadrada en tetragrama, caplletres en vermell, realització poc acurada, resta un sol foli. Caixa: 17 x 20 cm, full: ? x ?

[Festivitas XI milium virginum].

Gaude celestis curia que virginum tot milia laviteata susceptisti...

En ante thronum glorie Syon resultant filie ymnizantes, iubilantes, contemplantes, adorantes...

- **Núm. 3: Leccionari**, (pergamí núm. 9), primer quart del segle XIV, (Fig. 2). Es podria tractar de l'ofici i missa pròpia de Corpus Christi escrit per Sant Tomàs d'Aquino (1224-1274), caplletres molt ornamentades en vermell i blau. Només un foli i part d'altre en bifoli. Caixa 21, 5 x 32?, full 27 x 39?

[Ofici de la festa de Corpus Christi].

tui sunt. Ista autem escha quam accipitis, iste panis vivus qui de celo descendit, vite eterne substanciam ministrat. Et quicumque hunc panem manducaverit non morietur in eternum, quia Corpus Christi est. ...

Lectio V^a

Fig. 2. Leccionari (pergamí núm. 9).

- **Núm. 4: Gradual**, (pergamí núm. 8), segon quart del segle XIV, amb notació musical gregoriana en tetragrama, amb línia vermella per al Fa, caplletres molt ornamentades en vermell i blau, només resta un bifoli on hi romanen antífones i salms de la festivitat de l'Epifania. Caixa d'escriptura: 22 x 32,5 cm, full: 32 x 46? cm

Dors: (Fig. 3)

Reges Tharsis, et insule munera oferent, reges Asabum et Saba dona adducent et adorabunt eum om[n]es reges terre.]

Exulta satis Syon, predica filia Ierusalem ecce Rex tuus venit sanctus et salvator mundi. In die ad missam maiorem.

Vers:

Puer natus est nobis et filius datus est nobis, cuius imperium super humerum eius et vocabitur nomen eius magni consilii angelus, V. notum fecit dominus, salutare suum ante conspectu gentium, revelavit iustitiam suam. V. seyor r.

Viderunt omnes fines terre salutare Dei nostri, iubilate Deo, omnis terra [notum fecit dominus salutare suum ante conspectum gentium revelavit iustitiam suam].

Magi stella ...

Interrogat ...

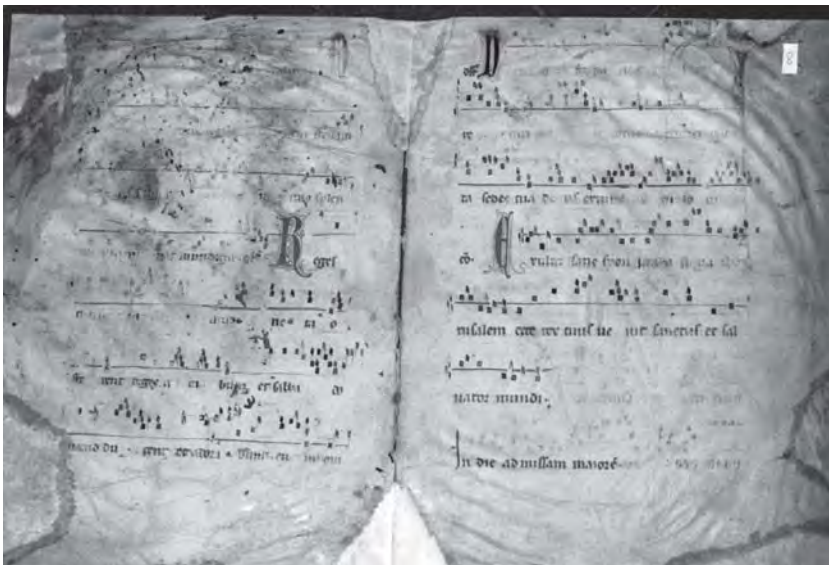

Fig. 3. Dors del Gradual (pergamí núm. 8).

- **Núm. 5: Missal**, (pergamins núm. 67, 68, 69 i 70), segon quart s. XIV, en romanen tres fulls i un bifoli fragmentaris. Caplletres molt ornamentades en blau i vermell, rúbriques en vermell, lletra molt acurada amb tinta negra, caixa: 15 x 22 cm, full: 22 x 35,5? cm.

Pergamí núm. 67, (Fig. 4), bifoli, numeració antiga LX, caixa: 15 x 22 cm, full: 22 x 35,5? cm.

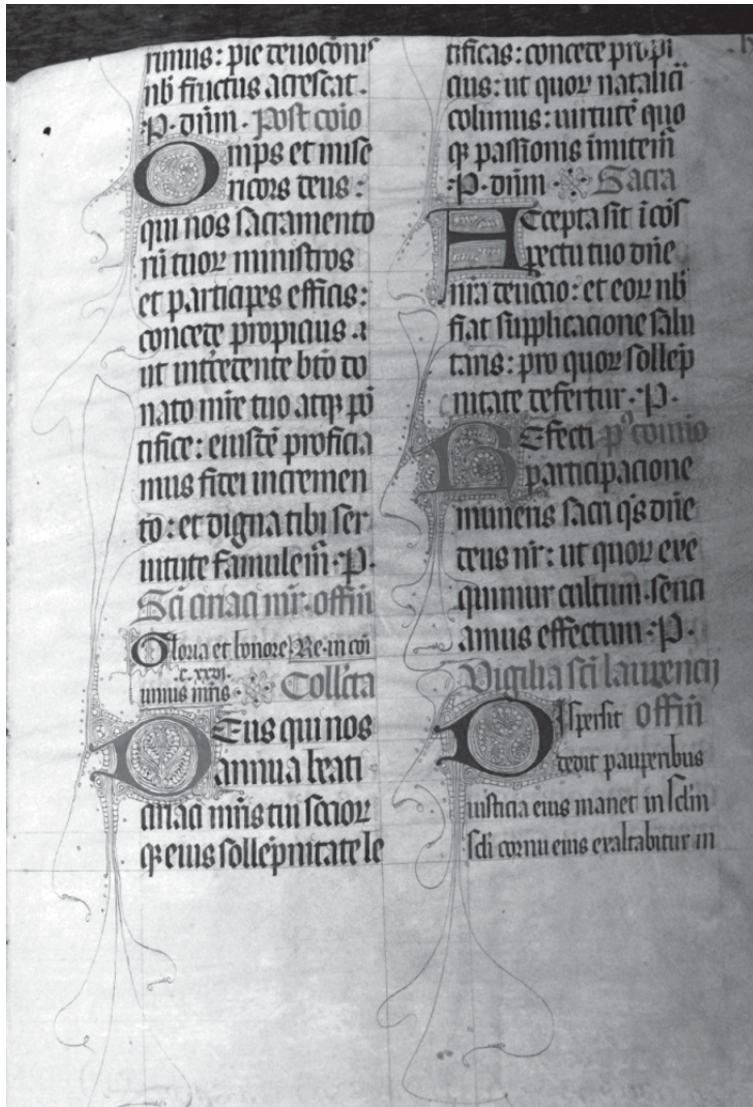

Fig. 4. Missal (pergamí núm. 67).

[Lluc, 12: 36-40]

Secr[et]a. Hostias tibi domine pro sanctorum nostrorum tuorum comemoratione defferimus suppliciter obsecrantes ut indulgentiam nobis pariter conferant et salutem. Per dominum.

Post comunio. Presta quesumus omnipotens Deus ut sanctorum tuorum Felicis, Simplicii, Faustini et Beatricis celestibus misterii celebrata sollempnitas indulgentiam nobis tue propiciationis adquirat. P<er Dominum...>.

[...]/

...Oficium. Intret in conspectu tuo. Re. Totum in comuni plurimorum martirum ·C· XXIX. Collecta.

Deus qui in sanctis tuis Abdon et Sennen ad hanc gloriam veniendi copiosum munus gratie contulisti: da famulis tuis suorum veniam peccatorum ut sanctorum tuorum intercedentibus meritis, ab omnibus meramur adversitatibus liberari. P.

Epistola. Qui nos separabit. Re. In sanctorum Iohannis, Bernardi et Pauli.

Evangelius. Hec mando vobis. Re. In sanctorum Alexandri eventi. ·C· XXXIII.

Secreta. Hec hostia quesumus domine quam in sanctorum tuorum nataliciis recensentes offerimus et vincula nostre pravitatis absolvat et tue nobis misericordie dona consilient. P.

Post comunio. Per huius domine operationem misterii et vicia nostra purgentur et intervedentibus sanctis tuis Abdon et Sennen iusta desideria compleantur. P.

Vincula Sancti Petri. Officium. Nunc scio vere. Re. Totum in festivitate eiusdem. ·L·IX· Gloria in excelsis Deo

Collecta. Deus qui beatum Petrum apostolum a vinculis absolutum illesum abi[re fecisti, famuli tui in captivitate positi vincula solve, eumque ipsius meritis illesum abire concede]

(antic foli LX)

Jrimus pie devotionis nobis fructus acrescat. Per Dominum.

Post comunio. Omnipotens et misericors Deus qui nos sacramentorum tuorum ministros et participes efficis: concede propicius et ut intercedente beato Donato martire tuo atque pontifice eiusdem proficiamus fidei incremento et digna tibi servitute famulemur. P

Sancti Ciriaci martiris officium. Gloria et honore. Re. In comuni unius martiris ·C·XXVI·.

Collecta. Deus qui nos annua beati Ciriaci martiris tui sociorum quod eius sollempnitate letificas concede propicius ut quorum natalicia colimus virtutem quoque passionis inmitemur. Per Dominum.

Secreta. Accepta sic in conspectu tuo Domine nostra devocio et eorum nobis fiat supplicatione salutaris: pro quorum sollempnitate defertur. P.

Post comunio. Refecti participatione muneris sacri quesumus Domine Deus noster, ut quorum exequimur cultum senciamus effectum. P.

Vigilia Sancti Laurentii officium. Dispersit dedit pauperibus iusticia eius manet in seculum seculi cornu eius exaltabitur in

Dors:

gloria. V. Beatus vir qui timet Dominum in mandatis eius volet nimis. Gloria Patri.

Collecta. Adesto quessumus Domine supplicationibus nostris et intercessione beati Laurentii martiris tui, perpetuam nobis misericordiam benignus impende. P.

Lectio libri Sapientie. Confitebor tibi Domine rex conlaudabo te Deum, Salvatorem meum. Confitebor nomini tuo quoniam adiutor et protector factus est mihi et liberasti corpus meum a perditione. A laqueo lingue inique et a labiis operantium mendacium. Et in conspectu astancium factus est michi adiutor et liberasti me secundum multitudinem misericordie nominis tui. A rugientibus preparatis ad escham de manibus querencium animam meam et de portis tribulacionum que circumdederunt me et a pressura flamme que circumdedit me, et in medio ignis non sum estuatus. De altitudine ventris inferi et a lingua comquinata et a verbo mendacii. A rege iniquo et a lingua iniusta liberasti me. Laudabit usque ad

Pergamí núm. 68, foliació antiga C.XIII. caixa: 15.5 x 22 cm, full: 25 x 32? cm

[...]

Evangelium. Re. In sancti [...] in comuni confe[ssori]

Oficia. Que [...] filium meum.

Secreta. Beati Martini pontificis quessimus nobis pia non desit oratio, que et munera nostra conciliet et tuam nobis indulgentiam semper obtineat. Per.

Dominica [...]

Post comunio. Presta quesumus Domine Deus noster ut quorum nobis festivitate votiva sunt sacramenta eorum salutaria nobis intercessione reddantur. P.

Sancti Bricii confessoris. Officium. S. Tatuit ei. Re. Totum in comuni contra potest.

Der.

Misericoridam tuam domine quesumus intueri ente beato confessore tuo Bricio clementer impende et nobis peccatoribus ipsius propitiare suffragiis. P.

Epistola. Dedit Deus confessorem. Re in Sancto Gregorio. XXIX.

Evangelium. Re. In Sancti Ylarii martiris in comuni.

Secreta. Da misericors Deus ut hec nos salutaris oblatio et propriis reatibus indesinenter expediat et ab omnibus tueatur adversis. P.

[...]

Pergamí núm. 69, foliació antiga CXII. Caixa: 15,5 x 22 cm, full: 23? x 33? cm

[Lluc, 9: 27]

[...] in magestate tua et patris et sanctorum angelorum. Dico autem vobis, vere sunt aliqui hic stantes qui non gustabunt mortem donec videant regnum Dei.

Secreta. Sancti Severi martiris tui nobis domine pia non desit oratio que et munera nostra consiliet et tuam nobis indulgentia semper obtineat. P[er Dominum].

Post comunio. Quesumus omnipotens Deus ut qui celestia alimenta percepimus intercedente beato Severo martire tuo atque pontifice per hec com[ ] omnia adversa muniamur.

Quatuor coronatorum oratio

Presta quesumus omnipotens Deus ut qui gloriosos martires Severum, Severianum, Carpoform et Victorinum fortes in sua confessione cognovimus, pios apud te in nostra intercessione senciamus. P[er Dominum].

Epistola. Hii sunt viri. Re. In sanctorum Marti et Mar.

Evangelium. E. in comuni plurimorum martirum CXXXII

[Secreta] Munera tibi domine n[ostre de]votionis offerim[us ...]

Post comunio. Celestibus refe[cti] sacramentis et gaud[iis]

/ Dors:

dominus supplices te domine deprecamur ut quorum gloriamur triumphis, protegamur auxiliis. P[er Dominum].

Passio Ymaginis Domini <Salvatoris> officium. XXXVIII. Deus ante gloriam. Re.

Oratio. Omnipotens sempiterne Deus qui unigenitum tuum pro salute mundi incarnari voluisti ...

[Epistola] ad Corinthios [Corintis, 1: 17-23...] Non enim misit me Christus baptizare, sed evangelizare: non in sapientia verbi, ut non evacuetur crux Christi. ...

Pergamí núm. 70, notació antiga CXCVII, caixa: 15 x 22 cm, full: 22,5 x 32 cm.

[ ]tis eiusdem Dei ac Domine. Con

Psallite Domino qui ascendit super celos celorum ad orientem, allelluya.

Post comunio. Presta nobis quesumus omnipotens et misericors ut que visibilibus ...

Feria VI^a, Epistola ad ephesios. Fratres, Deus qui dives est in misericordia, propter nimiam karitatem suam qua dilexit nos cum essemus mortui peccatis, convivificavit nos Christo, cuius gratia sumus salvati en conresuscitavit et consedere fecit in celestibus in Christo, ut hostenderet in seculis supervenientibus abundantes divitias gratie sue in bonitate super nos in Christo Iesu Domino nostro.

Secundum Lucham [Lc, 24: 49-53] In illo tempore dixit Ihesus discipulis suis: ego mittam promissum patris mei in vos; vos autem sedete in civitate, quoadusque induamini virtute ex alto...

Dominica post Ascensionem Domini, Oficium. Exaudi Domine vocem meam qua clamavi ad te, allelluya, tibi dixit cor meum quesivi vultum tuum Domine requiram

/ dors:

ne avertas faciem tuam a me, allelluya, allelluya. V. Dominus illuminatio mea et salus mea, quem timebo [Psalm 26: 7,8,9,1] Gloria, Gloria in excelsis.

Omnipotens sempiterne Deus, fac nos tibi semper et devotam gerere voluntatem, et maiestati tue sincero corde servire. P<er Dominum>

Lectio ·epistola· beati Petri apostoli [1^a St. Pere, 4:7-11] Karissimi, estote prudentes et vigilate in orationibus, ante omnia autem mutuam in nobis metipsis karitatem continuam habentes, quia karitas operit multitudinem peccatorum. Hospitales invicem sine murmuratione ... Allelluya.

v. Dum venerit Paraclitus Spiritus veritatis ille docebit vos omnia, allelluya.

v. Non vos relinqua orphanos nato et venio ad nos et gaudebit cor vestrum.

Secundum Iohannem. In illo tempore dixit Ihesus discipulis suis: cum venerit Paraclitus quem ego mittam vobis a patre spiritum veritatis qui a patre procedit ille testimonium peribebit de me. Et vos testimonium peribebitis, quia ab inicio mecum estis. Hec locutus sum vobis ut non scandalizemi[...]

- **Núm. 6: Decretals del papa Gregori IX, Sexti Decretalium** del papa Bonifaci VIII, titol III “*de rescriptis*”, capítol XIII, amb comentaris. (pergamí núm. 82), segon quart del segle XIV. Caplletres en blau i vermell, tinta negra. Caixa decretals: 13 x12 cm, caixa comentaris: 21,5 x 33,5 cm, full: 28 x 44 cm. Només resta un full.

- **Núm. 7: Oracional**, amb himnes, (pergamins núm. 74, 75, 76, 77, 78 i 79) mitjan segle XIV, caplletres ornamentades amb blau i vermell, rúbriques en vermell. caixa: 23 x 33 cm, full: 31 x 44 cm. Se'n conserven sis fulls fragmentaris. pergamí núm.74, caixa: 23 x 33 cm, full: 31 x 44 cm.

[Sancti Fructuosi ymnus]

... magna metropolis marini consors lictoris: iam fructuosi martiris ebiberes rivos sanguinis. Hic fructuosus moritur, per fructum celis oritur: hac in urbe reconditur, per orbem late colitur. Ne sine diachonibus passus fuit episcopus, quorum unus Augurius et alter est Eulogius. Quorum triun da meritis fructus orumpere famulis remotus ab Auguriis, sanctificans Eulogiis. Gloria tibi domine, cum patre et sancto pneumate, honor cum laude perpetue in omni tempore. Amen.

In laudibus ymnus. Iam seculi per spacia nova succedunt gaudia: trium martirum florida celebratur victoria. Unus presul fructuosus, vivus crematur ignibus et levi/ta Augurius [et Eulog]us diachonus. Hos deprecemur etiam, peccantibus veniam, largiantur perpetuam sine fine in gloria. Unde Christus cum venerit referre cunctis propria nobis non ut supplicia perveniat secundum premia. Hec summa pater deitas patri natique unici sanctoque cum spiramine in sempiterna secula. Amen.

In annuntiatione Sancte Marie, ad vespereos. Ave maris stella, Dei mater alma, atque semper virgo felix celi porta. Sumens illud ave Gabrielis ore, funda nos in pace, mutans Eve nomen. Solve vincla reys profer lumen cecis, mala nostra pelle, bona cuncta posce. Mostra te esse matrem, sumat per te preces, qui pro nobis natus tulit /

Dors: [esset tuus]. Virgo singularis, inter omnes mittis nos culpis solutos, mittes fac et castos. Vitam prestam puram iter para tutum ut videntes lesum, semper collemur. Sit laus Deo patri, summo Christo decus, spiritui sancto, tribus honor unus. Amen.

In nocturno ymnus. Quem terra, pontus, ethera colunt adorant predicant trinam regentem maxinam claustrum Marie baiulat. Cui luna, sol et omnia deserviunt per tempora perfusa celi gratia gestant puelle viscera. Beata mater munere cuius supernus artifex mundum pugillo continens ventris sub archa clausus est. Benedicta celi nuntio, fecunda Sancto Spiritu, desideratus gen/tibus, cuius per alvum fusus est. Gloria tibi Domine, qui natus es de virgine gloriosa.

In laudibus ymnus. O gloriosa domina excelsa supra sidera que te creavit provide, lactasti sacro ubere. Quod Eva tristis abstulit, tu reddis almo germine, intrent ut astra flebiles, celi fenestra facta es. Tu regis alti ianua, et porta lucis fulgida, vita data per Virginem, gentes redempte plaudite. Gloria tibi domine qui natus est de Vir[gine].

Sancti Iohannis baptiste, ad vespereos, ymnus. Ut queant laxis resonare fibris, mira gestorum famuli tuorum, solve polluti labii reatum, Sancte Iohannes. Nuntius celso veniens Olimpo, te patri magnum fore nas/[citurum, nomen et vite seriem gerende, ordine promit. Ille promissi dubius...].

Pergamí núm. 75, és part de l'oracional. caixa: 23 x 33 cm, full: 31 x 44? cm

[Sant Bernabé, oració].

Adiuvet ecclesiam tuam tibi Domine supplicando beatus Barnabas apostolus et pius interventor existat, qui tui nomine extiti predicator. P<er Dominum>.

[ ] *Celsii, Nazarii martirum, oratio. Sanctorum [ ] Nazarii et Celsi, quos Domine nobis natalicia votiva resplendeant et quod illis contulit excellencia sempiterna, fructus nostre devotionis accrescat. P<er Dominum>*

Sancti Antonii confessoris de ordine minorum, oratio. Ecclesiam tuam, Deus, beati Antonii confessoris tui sollempnitas votiva letificet, ut spiritualibus semper muniatur auxiliis et gaudiis perfrui mereatur eternis. P<er Dominum

Ihesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti, Deus per omnia secula seculorum, Amen.>

Marchi et Marcelliani martirum, oratio. Presta quesumus omnipotens Deus ut qui sanctorum martirum tuorum Marci/ et Marcelliani natalicia collimus a cunctis malis imminetibus eorum intercessionibus liberemur. P<er Dominum Ihesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti, Deus per omnia secula seculorum, Amen.>

Sanctorum Gervasii et Prothasii martirum, oratio. Martirum tuorum Domine Gervasii et Prothasii, sacra sollempnia recensentes quos ut eorum intercessionibus sempiternum te donante consequamur suffragium. . P<er Dominum Ihesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti, Deus per omnia secula seculorum, Amen.>

Vigilia Sancti Iohannis bapteste, oratio. Presta quesumus omnipotens Deus ut familia tua per viam salutis incedat, et beati Ioannis precursoris hortamenta sectando, ad eum quem predixit segura perveniat Dominum Nostrum Ihesum Christum.

In die Sancti Iohannis bapteste, oratio. Deus, qui presentem diem honorabilem nobis in beati Iohannis bapteste nativitate fecisti, da populis tuis spiritalium gratiam gau/[diorum et omnium filium mentes dirige in viam salutis eterne. P<er Dominum ...>].

Pergamí núm. 76, oracions.

[beate Apollonie, virginis et martiris, oratio] Deus pro cuius preciosi nominis amore beata Apollonia virgo et martir amaram et orribilem passionem dentium excussionem sustinuit, presta quesumus, ut qui eius venerabilem passionem pia devotione frequentant a cetro dentium dolore innumes custodiam atque post huius seculi erumptias ad gaudia paradisi perducas.

Escolastice virginis oratio. Deus qui beate Scolastice virginis tue animam ad ostendendam innocencie viam in columbe specie penetrare fecisti celum, concede nobis ipsius precibus innocenter vivere, ut ad eadem mereamur gaudia pervenire. P<er Dominum...>

Sancte Eulalie virginis et martiris Barchinone oratio. Deus qui nos martiri beate Eulalie letificas sollemp/nitate placeatus concede, ut gloriosissimus eiusdem meritis et terrena nobis perficiant, et celestia desiderata preveniant. P<er Dominum...>

Sanctorum Valentini atque Valentini martirum oratio. Presta quesumus omnipotens Deus, ut qui beatorum martirum tuorum Valentini atque Valentini natalicia colimus a cunctis malis muninentibus eorum intercessionibus liberemur. P<er Dominum>

Kathedra Sancti Petri apostoli oratio. Deus qui beato Petro apostolo tuo collatis clavibus regni celestis ligandi atque solvendi pontificium tradidisti, concede ut intercessionis eius auxilio a peccatorum nostrorum nexibus liberemur. Qui vivis.

Sancti Mathie apostoli oratio. Deus qui beatum Mathiam apostolorum tuorum collegio sociasti, tribue quesumus, ut eius interventione / tue circa nos pietatis semper viscera sentiamus. P<er Dominum...>

Gregorii pape oratio. Deus qui anime famuli tui Gregorii eterne beatitudinis premia contulisti, concede propicius, ut qui peccatorum nostrorum pondere premimur eius apud te precibus sublevemur. P<er Dominum...>

Sancti Benedicti abbatis oratio. Intercessio nos quesumus Domine beati Benedicti abbatis comendet, ut quod nostris meritis non valemus eius apud te patrocinio assequamur. P<er Dominum...>

Anuntiatio beate Marie oratio. Deus qui de beate Marie virginis verbo verbum tuum angelo nunciante carnem suscipere voluisti presta supplicibus tuis, ut qui vere eam genitricem Dei credimus, eius apud te intercessionibus adiuvemur. Per eundem...

Ambrosii episcopi et confessoris oratio. Deus qui nos annua beati confessoris pariterque pontificis Ambrosii sollempnia frequentare concedis, presta quesumus, ut quod ille nostris auribus excellenter infudit, intelligencie competentis eruditione capiamus. P<er Dominum...>

Tiburcii, Valeriani et Maximi martirum oratio. Presta quesumus omnipotens Deus ut qui sanctorum tuorum Tiburcii, Valeriani et Maximi, sollempnia colimus eorum etiam virtutes imitemur. P<er Dominum ...>

Georgii martiris oratio. Deus qui nos beati Georgii martiris tui meritis et intercessione letificas, concede propicis ut qui eius beneficia poscimus dono tue gratie consequamur. Per Dominum...

Marchi evangeliste oratio./

Pergamí núm. 77, és part de l'himnari, caixa: 23 x 33 cm, full: 31 x 44 cm

Iacens tenebris tartarus orrens. Quesumus ergo Deus sereno annuas vultu famulos gubernans qui tui summo celebrant amore gaudia templi. Nulla nos vite crucient molesta sint dies leti placideque noctes nullus ex nobis pereunte mundos senciatur ignes. Hac die in qua tibi consecratam conspicias aram tribue perhempne gaudium nobis vige atque ongo corporis usu. Gloria sumum resonet. P a.

In laudibus, ymnus. Urbs beata Iherusalem dicta pacis visio que construitur in celis vivi<s> ex labidibus et angelis coronat ut sponsata comité. Nova veniens <d>e celo, nupciali thalamo, preparata ut sponsata copulatur Domino, plathee et muri eius ex/ auro purissimo. P[orte] nitent margaritis adi[tis] patentibus, et virtute meritorum illuc introducitur, omnis qui pro Christi nomine hic in mundo premitur. Tunsionibus pressuris expoliti lapides, suisque aptantur locis per manus artificis, disponuntur permansuris sacris edificiis. Anguare fundamentum lapis Christus missus et, qui conpage pariete in utroque nectitur quem Syon Sancta parturit. Omnes illa Deo sacra et dilecta civitas plena modulis in laude et canore iubilo trinum Deum unicumque cum f<er>vore predicat . Hoc in templo summe Deus exoratus adveni et clementi bonitate precum vota suscipe largam benedictionem hic infunde/

Iugiter. Hic promereantur omnes petita acquirere et adepta possidere cum sanctis perhenniter paradysum introire translati in requiem. Gloria et honor Deo usquequo altissimo una, Patri, Filioque inclito, paraclito cum laus sit et potestas per eterna secula. Amen.

Pergamí núm 78, ara s'hi consignen letanies, caixa: ̇ x ̇ cm, full: ̇ cm.
[...]

Per admirabilem ascensionem tuam, t[e rogamus] l[ibera nos, Domine]

Per gratiam Sancti Spiritus peracliti, l[ibera nos, Domine]

In die iudicii, l[ibera] nos Domine

Peccatores te rogamus, audi nos.

Ut pacem et concordiam nobis done, te ro[gamus] a[udi] n[os]

Ut misericordia tua et pietas tua nos semper custodiat, te ro[amus]

Ut spacium penitencie et emendationem vite nobis dones te ro[gamus]

Ut gratiam Sancti Spiritus cordibus nostris infundere digneris, te ro[gamus]

Ut mentes nostras ad celestia desideria erigas, te ro[gamus]

Ut regularibus disciplinis nos instruere digneris te ro[gamus]

Ut aeries temperiem bonam nobis dones, te ro[gamus]

Ut locum istum iusitare et consolare digneris, te ro[gamus]

Ut ecclesiam tuam sanctam regere et defensare digneris, te ro[gamus]

Ut dompnum apostolicum et omnes [...]

/ dors:

[...] nostrorum ab eterna dampnatione eripias, te ro[gamus]

Ut cunctum populum christianum precioso sanguine tuo redemptum conservare dig[neris], t[e rogamus].

Ugt gentem paganam dextere tue potencie comprimere digneris, te ro[gamus].

Ut nos exaudire dig[neris] te ro[gamus].

Fiii Dei te ro[gamus] au nos.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi parce nobis Domine.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi exaudi n[os] D[omine]

Agnus Dei qui tollis peccata mundi dona nobis pacem

Kirieleyson, Crhisteleyson,

Kirieleyson, Pater noster.

Et ne nos inducas in temptationem R. liberanos / ...

Pergamí núm. 79 part de l'himnari: caixa?, full?

[...].

Deo patri sit et nato sancto quoque flumini laus et honor et p [ ] Deo sit et homini qui fecunde partum matri contulit et virgini.

In laudibus, ymnus. Urbs beata Viennensis et beatus populus, vir decrepitus et senex iuvenis et parvulus, apud quos non dubitatur esse Dei famulus. Manum egris inperantem serve dedit Dominus, ut cum iubet vi nature, fiat morbi terminus, et tollatur infernalis ex pesestia minus. Hec apparent perfectum

hoc in loco clarius, ubi mira per eundem sanctum fiunt sepius [et exstingui sanctum ignem constat mirabilius] /

[...] divinam clemenciam [re]cipiunt ibidem sanctitatis gratiam. Nos in[fi]rmi nos iacentes in p[ec]catis hominum tuis pater [in]digemus precibus ad Dominum, ut a malo liber[emur] et ab estu criminum. Domos nostras ...

Dors:

Quibus sub bina [specie] carnem dedit et san[gu]inem, ut duplicis substan[tie] totum cibaret hominem. [Se n]ascens dedit socium, [conve]scens in edulium, [se m]oriens in pretium, se reg[na]ns dat in premium. O sa[luta]ris hostia, que celi [pan]dis ostium, bella [pre]munt hostilia, da robur [fer]a]uxilium. Uni tri...

[...]

In deserto servus Dei florens, sicut liliu[m] supernorum zelo ductus est invisibilium per gustam sequebatur viam Dei Filium. Oriundus in Egipto sicut sol in tenebris, lupa duce visitavit montuum in larebus ...

- **Núm. 8: Invitorium**, (pergamí núm. 6), segle XIV, principia per la primera dominica d'Advent, escriptura gregoriana amb les dues ratlles vermella (FA) i groga (DO), a les que hi han dues més de posades: una pel La i altra pel MI. Molta dispersió neumística. Capítols en vermell i blau, molt ornamentades, caixa aproximada 23 x 34 cm, full aprox. 29 x 40 cm.

Recte: *Ordatio invitorium dominicalium et ferialium totius anni. A prima dominica Adventus Domini usque in vigilia Natalis Domini dicitur invitorium ista subscripta tam in dominicis diebus quam ferialibus.*

Vers: *Preocupemus faciem domini [et in] psalmis iubilemus ei. P. venite. In manu [tua D]omine... Dominum [qui] fecit nos Dominum [domini nostrum]*

- **Núm. 9: Gradual**, (pergamí núm. 59), segle XIV, foliació antiga CIII, notació gregoriana. Caixa: 26 x 7 cm, full: 40 x 7 cm.

Dixit dominus paralitico: confide, fili, remittuntur tibi peccata tua. Psalmus. Mag<nificat>

[Dominica XX^a post Pentecostes]

Dors: *[Tu]lit ergo lectum suum in [qu]o iacebat magnificans deum et omni[s pl]ebs ut vidit dedit laudem Deo. Psalmus: Magnificat.*

- **Núm. 10: Saltiri**, (pergamí núm. 61), segle XIV. Caplletres lleugerament decorades, en blau i vermell. Notació gregoriana caixa 21 x?, full: 33? X 42? [Psalm 144].

[Et virtutem terribilium tuorum dicent, et magnitudinem tuam narrabunt. Memoriam abundantie suavitatis tue er]uctabunt et iustitia tua exultabunt. Miserator et misericors Dominus; patiens, et multum misericors. Suavis dominus universis et miserationes eius super omnia opera eius. Confiteantur tibi, Domine, omnia opera tua; et sancti tui benedicant tibi. Gloriam regni tui dicent et potentiam tuam loquentur, ut notam faciant filiis hominum potentiam tuam et gloriam magnificentie regni tui. Regnum tuum regnum omnium seculorum et dominatio tua in omni generatione et generationem. Fidelis Dominus in omnibus verbis suis et sanctus in omnibus operibus suis. Allevat Dominus omnes [qui corruunt et erigit ones elisos. Oculi omnium in te sperant, Domine; et tu das escam illorum in tempore opportuno.]

Dors:

[Psalm 143, David adversus Goliath]

Benedictus Dominus Deus meus, qui docet manus meas ad prelium et digitos meos ad bellum. Misericordia mea et refugium meum, susceptor meus et liberator meus, protector meus et in ipso speravi, qui subdit populum meum sub me. Domine, quid est homo quia innotuisti ei, aut filius hominis, quia reputas eum. Homo vanitati similis factus est, dies eius sicut umbra pretereunt. Domine inclina celos tuos et descende, tange montes et fumigabunt. Fulgura coruscationem et dissipabis eos emitte sagittas tuas et conturbabis eos. Emitte manum tuam de alto, eripe me et libera me de aquis] multis de [manu filiorum] alienorum qu[orum os locutum] est vanitatem [et dextera eorum] dextera iniquit[atis]. Deus] canticum nov[um cantabo tibi] in psalterio de[cachordo psal]lam tibi. Q[ui das salutem] regibus, qui [redimisti David] servum tuum de [gladio maligno] ...

- **Núm. 11: Antifonari**, (pergamí núm. 62), segle XIV, caixa: 22? x 29? cm, full: 30? x 48? cm.

[in festo Sancti Michaelis].

Data sunt ei incensa multa ut [adoler]et ea ante altare aureum quod est an[te ocu]los Domini.

Ascend[it fumus] aromatum. In conspectu Domini de manu [angel]i. p. Deus, Deus. Alleluja.

Angeli domini [dominum benedicite in eternum]

[Angeli eorum] semper vident faciem patris

Sancte Michael archangele defende [nos] in prelio ut non pereamus in tremendo [iu]dicio.

Michael archangele [veni] in adiutorium populo Dei. Dominus reg. Ex Magna magnalia de Michael archan[gelo] fortis in bello fecit victoriam.]

- **Núm. 12: Missal**, (pergamins núm. 60 i 64), segle XIV. Caplletres de color verd ornamentades, rúbriques en vermell. Se'n conserven diversos fulls dels quals en fem la descripció individualitzada:

Pergamí núm. 60 (caixa: 26 x 4 cm , full: 33,5 x 4 cm).

Scimus quantum diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum his qui secundum propositum vocati sunt sancti. V. In omnem terram exivit sonus eorum r. Et in fines orbis terre verba eorum. In libri, cap^a Scimus quantum. V. Annunciaverunt opera Dei. R. Et facta eius intellexerunt. Ad. Scimus quantum Deum -III^a. capitula, R. In nomine terram perexivit sonus[..]

Non vos me elegistis sed ego elegi vos et posui vos ut eatis et fructum afferatis et fructus vester maneat. R. Nimis honorati sunt, p. amici tui Deus v. sumus confortatus et principatus eorum, Gloria. V. Anunciaverunt opera Dei. In secundis vesperis. Capitula Scipus quantum. V. In omnem terram.

In natale unius martiris: Beatus vir qui in sapientia morabitur et qui in iustitia meditabitur et in sensu cogita[bit cirmcumspectione Dei] [Eccl. 14: 22] ...

Dors:

Cibavit illum pane vite et intellectus et aqua sapientie salutaris potavit illum [Ecclesiastes, 15: 3]. R. Posuisti domine super omnia... v. Coronam de lapide precioso ... magna est gloria. E. ad IX^a Capitula.

Beatus vir qui suffert temptationem quia cum probatus fuerit accipiet coronam vite quam re promisit Deus diligentibus se. [Jacobi, 1:12] R. Magna est gloria eius p insalutari tuo, gloriam et magnam decorem. ...

[commune pluribus martiribus]

Fulgebunt iusti et tamquam scintille in arundineto discurrent iudicabunt nationes et dominabuntur populis et regnabit dominus illorum in perpetuum. R. Exultent iusti in conspectu Dei. V. Et delearunt in leticia, Gloria. V. Iusti autem imp. Ad IV^a Cap^a

Pergamí núm. 64, amb lectures de l'evangeli, antífones i responsoris (sense notació musical). Festivitat de l'Ascensió del Senyor. Caixa 23 x 34 cm, full: 31 x 45 cm

[Corintis, 15: 20-22]

[...]dormientium quoniam quidem per hominem mors et per hominem resurrectio mortuorum et sicut in Adam omnes moriuntur ita et in Christo omnes vivificabuntur. V. in resurrectionem tuam eripe allelluya allelluya. R. celi et.

[...] [Lluc, Fets dels Apòstols: 1,

Primum quidem sermonem feci de omnibus, o Theophile, que cepit Iesus facere et docere usque in diem qua precipiens apostolis per Spiritum Sanctum, quos elegit assumptus est. V. Ascendens Christus in altum, allelluya, allelluya. R. Captivam duxit captivitatem, allelluya, allelluya. Elevata est magnificentia tua, allelluya, allelluya. R. super celos Deus allelluya, allelluya. P pater noster. [...]

Cumque intuerentur in celum euntem illum ecce duo viri astiterunt iuxta illos in vestibus albis qui et dixerunt. R. Ascendens Christus in altum. P. Allelluya allelluya. V. captivam duxit captivitatem. V. ascendo ad patrem meum.

Viri galilei quid [ ]tis aspicientes [ad celum allelluya] hic Iesus qui assumptus est a vobis in celum sic veniet quemadmodum vidistis eum ascendentem in celum. Ascendo ad patrem meum et patrem vestrum. P. allelluya, allelluya. V. Deum meum et dominum nostrum. Ascendit Deus in iubilatione.

In vesperis capitula, Primum quidem ser. V. Ascendens Ieshuchristus in altum. In vigilia Penthecosten. Capitula.

Dum complerentur dies Penthecostes erant omnes discipuli pariter ... Ad III^a capitula...

Ad VI^a capitula. Factus est repente de celo sonus tamquam advenientis spiritus vehementis et replevit totam domum ubi erant sedentes. R. Loquebantur navis linguis apostoli. P. allelluya, allelluya. V. Magnalia Dei. V. Spiritus Domini.

Ad IX^a Capitula, Civitas Dei...

Dominica de trinitate, in vesperis, capitula. Gratia Domini nostri Ihesu Christi et karitas Dei et communicatio Sancti Spiritus sit cum omnibus tibi. Amen.

- **Núm. 13: Corpus Iuris Civilis**, conté una part de l'Institutionum de Justiniana, Llibre IV, títol 18 “*de publicis iudiciis*” amb comentaris. (pergamí núm. 81), segle XIV, en molt mal estat. Rúbriques en vermell i blau. Caixa interior: 14 x 21 cm, comentaris: 22 x 33 cm, full: 26 x 39,5 cm.

- **Núm. 14: Leccionari**, amb homilies, (pergamí núm. 93), segle XIV. Caplletra ornamentada en blau i vermell. caixa: 20 x 4 cm, full: 32 x 4 cm.

[Homilia XLII, in dominica intra octavam Natalis Christi, ex origine].

[...] *Ecce hic positus [est in ruinam et in resurrectionem multorum in Israel.] ...Et hoc quod sequitur: In iudicium ego veni in mundum istum ut videntes non videant et qui vident ceci fiant: quavis querant et disserant implere non poterunt. Ego vero qui opto esse ecclesiasticus et non ab hersiarcha aliquo, set a Christi vocabula nuncapari et habere nomen quod benedicetur super terram, et cupio tam opere[...].*

Dors:

(...) *Luc. VIII^a*

Non enim sufficit ei tenere parvulum, et ea que de semetipso scripta sunt proloqui, sed benedixit patri illius et matri et de ipso quoque prophetavit in[fante dicens: Ecce positus est hic in ruinam et in resurrectionem multorum in Israel?]

(...) *In adventu enim Domini Salvatoris qui prius steterant, corruerunt, et qui ceciderant, surrexerunt. Una est hec interpretatio de eo quod dictum*

est: Ecce iste positus est in ruinam et in resurrectionem multorum in Israel. Est autem et altius quid intelligendum adversus eos [vel maxime qui contra coditorem latrant, et hinc inde de Veteri Testamento...]

Al mateix leccionari del segle XIV pertanyen dos bifolis amb un full tallat a cada bifoli (sense classificar), dels quals no podem veure el dors enganxat perquè serveixen de coberta interior de les posts de fusta del Manuscrit núm. 2 (descriu per F. Bonastre). Caplletres ornamentades en blau i vermell. Caixa escriptura: 20 x 32(?) cm, full: 33 x 48(?) cm. Contenen lectures dels Evangelis (Ezequiel i Sant Lluç) amb homilies del papa Gregori I.

[...] *Lectio VI^a* [Ezechiél, 20: 19-24...].

[...] [Ezechiél, 21: 28-30].

Lectio II^a [Ezechiél, 21:31 fins 22:4].

Et effundam super te indignationem meam in igne furoris mei sufflabo in te, daboque te in manus hominum insipientium, et fabricantium interitum (...) adduxisti tempus annorum tuorum.

Lectio III^a [Ezechiél, 22: 4-9].

Sabbato [Ezechiél, 22: 10-11...].

Altres bifolis:

[...] [I Cor. 10:1].

Dominica I^a post Pentecoste, secundum Lucham [Luc 16:19]

Homelia lectionis eiusdem habita ad populum in basilica sancti Laurentii,

Lectio I^a [Homilia XL Sancti Gregorii Magni romani pontificis].

- **Núm. 15: Summa Sancti Raimundi de Pennafort**, Liber IV. Manuscrit del segle XIV. (pergamí núm. 92). Caplletres en tinta blava i vermella. Escripura amb tinta sèpia. caixa: 12,5 x 17 cm, full: 15 x 21,5 cm, només resta un bifoli.

[Sacri concilii Tridentini Decretum: de regularibus et monialibus].

[Titulus V] *de impedimento voti*

Quid est votum et quis potest votare

Qua etate potest quis solemnizare votum

Quot sint species voti

[...]

[Titulus VI]: *de cognatione carnali*

[Ex decreto sacri concilii Tridentini, caput V: ne quis intra gradus prohibitos contrahat, quare ratione in illis dispensandum].

[Títol VII:] *de cognatione spirituali*

De gradibus

- **Núm. 16: Antifonari**, (pergamí núm. 85), foliació antiga CLX[...], final segle XIV, caplletres ornamentades en blau i vermell, notació gregoriana en clau de Do i Fa, caixa: 21? x 34? cm, full: 29? x 44? cm.

[Marie Magdalene]

[...] custodem bestias dum propter amorem [...] tat dominum cognovit vivere Christum [...] late. Amen.

Hec cernens Christi reserra[ta claustra] sepulcri prima resurgentis dudum m[eruit] fore testis. P. Deus, deus. Amen.

Ip[sa resur]gentem dum tangeret se prohibentem [ab liqui]dum novit creperum tunc corde re[movit].

[Venit et hec testis Christum referendo]

Dors:

fidelis se dominum cunctis vidisse [fatetur] alumnis.

Splendor [Christe] Deus patris sapientia [virtus q]ui surgens mortis destructio principe [mortis] es visus Magdalene apparen[do Mari]e irradia nobis letus ac fronte serenus. Benedictus. Amen.

O mundi [lampas et margarita prefulgida que resurrectionem Christi nuntiando apostolorum apostola fieri meruisti Maria Magdalena semper pia exoratrix pro nobis adsis ad Deum qui te elegit].

Núm. 17: Responsariale, (pergamí núm. 94), bifoli que correspon a dos dels folis mancants al manuscrit núm. 2, Responsariale (finals del s. XIV) estudiat per Francesc Bonastre (a l'*Aplec de Treballs* núm. 1. 1978), foliació antiga CXXIII i CXXVI. Notació quadrada damunt tetragrama. Capitals ornamentades en blau i vermell, amb alguna caplletra sense pigmentació, només amb la tinta negra. Conté el primer les responsòries de la festa de Santa Úrsula (Onze Mil Verges) i el segon les de la festa comú dels apòstols i el natalici dels Innocents. caixa: 22 x 34,5 cm, full: 33,5 x 46,5 cm (el full és més gran que el del manuscrit núm. 2 perquè romanien perduts quan aquest s'enquadernà l'any 1967).

[Chorus hic sacer vir].

foli CXXIII

ginum fructum tuum uberrimum

Ad celeste convivium Christus undena milia purum sacrum consortium vocat in nocte media o quam felix conubium et quam felices nupcie o quam immensum gaudium quam beate leticie que carnis carent carie. V. Felix est etas tenera dum puellaris gratia dotatur tanta gloria. P quam.

R. Grata fe/

Dors:

lix Ursula, Deo cara, per merorem ducta ad gaudium tu de vita, plena, hictu amara sponsa Christi attingis premium nos exules in valle tenebrosa cecitatis ductos per per Deum; p. [...]

Suspirantes in voce lacrimosa recollige perduc ad bravium.

v. Tu virginum coreis es preclara virgo sacra Christoque sociata. P

foli CXXVI.

Ibis dicit dominus.

Vos autem dixi amicos quia omnia quecumque audivi a patre meo nota feci vobis. P. vos a.

R. Laverunt stolas suas et candidas eas fecerunt. P. in sanguine agni.

V. Isti sunt qui venerunt ex magna tribulatione et laverunt stolas suas.

P. In san[guine agni].

Glo/

Dors:

ria patri et filio et spiritui sancto.

R. Sint lumbi vestri precinti et lucerne ardentis in manibus vestris. P. Et vos similes hominibus expectantibus dominum suum. P. Quando revertatur a nuptiis.

V. Vigilate ergo quia nescitis qua hora dominus vester venturus sit. P. Et vos.

Núm. 18: Psaltiri o Graduale, (pergamí núm. 7), Darrerria del segle XIV. Notació quadrada en tetragrama, línia vermella per al Fa. Caplletres ornamentades en vermell i blau. Caixa aprox. 22 x 35 cm, full aprox. 27 x 40 cm. Un sol full.

[Psalm 44]

Filie regum [in ho]nore tuo astitit regi[n]a a dextris tuis in vestitu deaurato circumamieta varietate

Núm. 19: Summa confessorum, (pergamí núm. 55), final del segle XIV, caplletres ornamentades en vermell i blau, caixa escriptura: 15,5 x 26 cm, full : 24,5 x 37? cm. Roman un full.

Incipit tabula super summam confessoris.

A continuació hi ha les rúbriques de les diferents matèries del llibre, en colors blau i vermell.

Núm. 20: Graduale, amb psalms i antífoes (pergamins núm. 86 i 87), final segle XIV, notació quadrada damunt tetragrama, amb línia vermella per al Fa i groga per al Do. Lletres capitals ornamentades amb colors blau i vermell. caixa: 22 x 35 cm, full: 32 x 45 cm. (núm. 87, caixa: 21 x 32,5 cm, full: 33 x 45 cm)

[Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato] circumdata varietate [commune unius virginis].

Quinque prudentes virgines acceperunt oleum in vasis suis cum lampadibus media autem nocte clamor facturus est ecce sponsus venit exite obviam Christo Domino.

[Conceptio beate virginis Marie].

[Gratu]lare et letare urbs optima Nazareth hodierno fecundaris ubertate gratie casus mortis salus orbis spes datur et venie. Seculorum Amen. R. Erubescant insensati qui diem tantum celebrare respuunt eo quia ecclesia hunc colere non consuevit quod verum est in aliis sed hoc Marie spiritus sanctus concessit nam sanctam /

sanctorum fecit preelegit et sanctificavit. Psalmus. Et quia preelegit sine crimine concepta fuit quod suis devotis multis demonstravit miraculis. V. Celebremus ergo utramque eius conceptionem humanam et spiritalem ut ipsius meritis mereamur perducere ad gaudia paradisi / si. Et Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto.

antifona: *[Conceptio beate virginis Marie, ad vespas].*

Magnifica Christi mater, regina clara celorum, reparatrix se letatur, per te decus beatorum in die tue conceptionis, confer opem intercessionis ut per tua suffragia collemur in gloria, alleluya. Seculorum. Amen.

[Afegit al segle XVI, al darrer foli, en notació quadrada en pentagrama].

Alma redemptoris mater que pervia celi porta manes et stella maris succurre cadenti surgere qui curat populo tu que genuisti natura mirante tuum sanctum genitorem virgo prius ac posterius Gabrielis ab ore sumens illud ave peccatorum miserere

- **Núm. 21: Graduale**, (pergamins núms. 95, 96 i 97), inici segle XV, notació en Fa amb línia vermella en tetragrama. Lletres capitals ornamentades en blau i vermell, es conserven cinc folis, caixa: 22 x 32 cm, full: 32,5 x 44,5 cm.

Officium Sancte Anne

Incipit: *Letetur hodie cum immensi gaudio in honore beatissime Anne.*

Explicit: *Alleluya. V. Dilexit.*

(Pergamí núm. 96).

[Adsumptio Sancte Marie] [Vultum tuum deprecabuntur omnes divites plebis: adducentur regi vir]gines

Incipit: *[vir]gines post eam proxime eius adducentur*

- **Núm. 22: Antifonari**, (pergamí núm. 65) foliació antiga CXX, segle XV, notació gregoriana en clau de do i de fa, caixa: 22 x 34 cm, full: 32 x 46 cm.

[de Sancta Ursula].

[Chorus floris et odoris offerat exenia dum pudoris et amoris accendit co]nubia vota cordis oris prebeat ecclesia. P. preparetur iubilus contempletur animus tanti festi gaudia. V. Virgines Deo sacrate reffectis lampadibus currunt sponso preparate succensis luminibus. P. prepara. R. Christus Ihesus amor lex puritatis dum descendit nostris in terminis unam querit et offeruntur satis margarite nostris ex nun/dinis eius fulget corone claritas harum septa corona

luminis. V. Istas ignit stilla roris et venustat laus candoris Dei dante gratia. P. Eius. R. Agn herent indefesse gaudent se legem implesse he per penam carnis presse cum sic mori sit necesse habent promissum bravium. P[er Dominum...]. Dum tenent [Dei filium]

- **Núm. 23: Antifonari**, (pergamí núm. 63), segle XV. caixa: 22? x 29? cm, full: 30? x 48? cm.

...virgo marie. P. ... a patri et filio et [spirito sancto].

In secundo nocturno ana.

Hec est virgo que,[pudore salvo,] Deum genuit; hec est rubus incom[bustus Moyses] qui terruit. Ps. Eructavit corum, alleluya.

Dors:

...rat que nobis fructum atulit nostram .... Depulit. Ps. Deus noster refugium, alleluya.

Ve[...] rum reserator secretorum virge mor ... pavidit hanc conceptionem. Ps. F .... R. Miropletalis milem le....

.... Ascendere salvatorem Egipti ... minsere. Ps. Ut mortis e....

- **Núm. 24: Missal**, (pergamí núm. 66), segle XV, rúbriques en blau i vermell, algunes molt ornamentades. Ofici del segon diumenge després de Pentecosta. Caixa: 15,5 x 22,5 cm , full: 22,5 x 34,5 cm.

Feria VI^a, epistole beati Iacobi apostoli [carta apòstol Jaume a les dotze tribus, 1: 12]

Omne gaudium existimate fratris mei, cum in temptationes varias incideritis, scientes quod probatio fidei vestre patientiam operatur...

Sanctum Lucham

(Lectura) *[Sant Lluç, 17: 1-3] In illo tempore dixit Ihesu Dominus suis*

Dors: continuació [Sant Lluç, 17: 3-10].

Dominica II^a post cena Penthecostes officium.

(antífona) *Factus est dominus protector meus et eduxit me in latitudinem salvum me fecit quantum voluit me.*

(salm) *Diligam te Domine fortitudo mea, Dominus firmamentum meum et refugium meum et liberator meus. Gloria patri. Collec<ta>.*

(oració) *Sancti nominis tui, Domine, timorem pariter et amorem fac nos habere perpetuum: quia nunquam tua gubernatione destituis quos in soliditate tue dilectionis instituis. P<er Dominum... Amen>.*

Lectio epistole beati Iohannis apostoli (I Iohannis, 3: 13-16)

Nolite mirari si odiit vos mundus. Nos scimus quoniam translati sumus de morte ad vitam quantum diligimus fratre. Qui non diligit manet in morte...

- **Núm. 25: Graduale**, (pergamí núm. 89), darrerïa segle XV, notació quadrada sobre tetragrama de línies vermelles, foliació antiga CLXXXVII, caixa: 24 x 34 cm, full: 31 x 45 cm.

[in festo Omnium Sanctorum].

[psalm] *[Ecce quam bonum et quam iu]cundum habitare fratres in unum.*

[responsoria] *Sancti mei, qui in carne positi certamen habuistis: Mercedem laboris ego reddam vobis.*

[vers] *Venite, benedicti Patris mei, percipite [re]gnum*

[Psalm] *Mercedem ...].*

Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto.

[Psalm] *Mercedem*

Sequens responsoria dicitur post octavam vel secundam lectionem, in festo plurimorum martirum fratrum R<esponsoria>

Hec est vera fraternitas que nunquam potuit violari certamine qui effuso sanguine secuti sunt do[minus] contemnentem aulam regiam pervenerunt ad regna celestia].

- **Núm. 26: Gradual**, (pergamins núm. 71, 72, 73 i 84), segle XVI, notació gregoriana en pentagrama de línies vermelles, en clau de Fa. Caplletres ornamentades en negre. Es conserven quatre fulls fragmentaris. Caixa: 26 x 42 cm, full: 39 x 54 cm,

Pergamí núm. 71, foliació antiga XLIX, caixa: 26 x 42 cm, full: 39 x 54 cm.

[in festo sancti Valentini].

[Quoniam prevenisti eum] in benedictione dulcedinis.

Posuisti super caput eius co

Dors: / *ronam de lapide pretioso.*

Mihi autem nimis honorifica[ti sunt amici tui Deus].

Pergamí núm. 72 (foliació antiga LI, caixa: 26 x 42, full: 39 x 55

[Sancti Pauli]

Scio cui credidi et certus sum quia potens est servare depositum meum servare in illum di

Dors: /em

De reliquo reposita est michi corona iusticie

v. *Gloria seculorum*

r. *Qui operatus est Petro [in apostolatum operatus est et michi inter gentes et cognoverunt gratiam que data est michi a Christo domino]*

Pergamí núm. 73, foliació antiga LIII, Caixa: 25 x 42 cm, full: 39 x 55 cm.

[Thome apostoli].

non fuit sed gratia eius semper in me manet. Alleluya.

Dors:

In omnem terram exivit sonus eorum et in [fines orbis terra verba eorum].

Centre d'Estudis de la Conca de Barberà

Pergamí núm. 84, caixa: 25 x 42 cm, full: 37 x 55cm.

[conversio Pauli]

*[Qui operatus est Petro] in apostolatum operatus est et michi inter gentes et cognoverunt gratiam De-
/i que data est michi.*

Gratia Dei in me vacua [non fuit sed gratia Eius semper in me manet]

- **Núm. 27: Graduale**, (pergamí núm. 54), segle XVI, notació quadrada sobre pentagrama de línies vermelles. Caplletres ornamentades en blau i vermell. Foliació antiga CX, resta una part d'un sol foli. Caixa escriptura 27 cm x alçada desconeguda. Foli: 39 cm x alçada desconeguda

[...]vum hymnum Deo Nostro. Con.

Qui manducat carnem meam et bibit sanguinem meum vi me ma

Dors:

[...]di a omnibus invocantibus te. V. Inclina Domine aurem tuam et exaudi me qui inops et pauper sum ego.

- **Núm. 28: Graduale**, (pergamí núm. 88), segle XVI, notació quadrada damunt pentagrama de línies vermelles, en clau de Fa, caplletres decorades amb tinta blava i vermella. caixa: 26 x 4 cm, full: 38 x 4 cm.

[in festo beate Agathe].

[Prudentes virgines] aptate lampades vestras ecce sponsus venit exi[te obviam ei]

Dors:

[Lumen ad revelationem gentium et gloriam ple]bis tue Israel. Psalmum. Nunc di<mittis ...>. Ave gratia. Amen.

Notes

- 1.- FELIP SÁNCHEZ, Jaume, *Montblanc, fundació i creixement (1155-1277)*, 2013, p. 21
- 2.- RICOMÀ VENDRELL, Francesc-Xavier "Notas sobre copistas de libros en el arzobispado de Tarragona (s. XIII – XIV)", *Quaderns d'Història Tarraconense*, (Tarragona), I (1977), p. 59-68.
- 3.- RICOMÀ, *op. cit.*
- 4.- FELIP SÁNCHEZ, Jaume, "Dos copistes de llibres medievals religiosos", *El temps sota control, homenatge a F. Xavier Ricomà Vendrell*, Tarragona 1997, p 273-276.

- 5.- Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona (AHAT), Fons Notarial de la Guàrdia dels Prats, caixa núm. 2, reg núm. 53-bis (1326-1327), sense foliar, en data 12 kalendes de març del 1327, apèndix documental núm. 1.
- 6.- Apèndix documental, doc. núm. 2.
- 7.- Museu-Arxiu de Montblanc, pergami, sig. 001.
- 8.- BONASTRE, Francesc, "Els manuscrits musicals litúrgics de Santa Maria de Montblanc", *Aplec de Treballs*, (Montblanc), 1 (1978) p. 153-166.

Apèndix documental

1

1327, febrer, 18

L'abat de Valldigna nomena procurador al majoral del convent de Santes Creus a la Guàrdia dels Prats per a recuperar cinquanta sous que pagà a l'escriptor montblanquí Amexer quan es comprometé a escriure un llibre responsorial, encàrrec que aquest no complí.

O: perdut

A: AHAT, Fons Notarial de la Guàrdia dels Prats, caixa núm. 2, reg núm. 53bis (1326-1327), sense foliar.

[Noverint universi] quod nos frater Johannes, gratia Dei, dompnus abbas monasterii Valledigne, per me et per totum conventum gratis et ex certa sciencia facio, constituo <et> ordino vos fratre Berengario de Suria, mayorali Guardie Pratorum, certum et specialem procuratorem meum ad petendum, habendum et extorquendum nomine meo et dicti monasterii quinquaginta solidos barchinonenses de terno quos a me accepit Amexer, scriptor Montisalbi, quosquidem quinquaginta solidos ei dederam ratione cuiusdam libri responsori quod michi et dicto monasterio debebat facere et non fecit, ita quod vos possitis nomine meo et dicto monasterio predictos denarios a dicto [en blanc] petere, exigere et habere. Dictis cedens et concedens plenam et liberam [potestatem] ... , respondendo et cetera contra quocumque iudice tam ecclesiastico quam seculari. Et sentencias vel sentencia et cetera. Et ab eis et cetera. Apellationem et cetera et omnia et cetera. Et volens vos et cetera. Promittens et cetera.

Testes Jacobus Santoli, Arnaldus de Martorello, frater Petrus de Ture, monachus dicti monasterii Valledigne.

2

1417, maig, 9

El prevere montblanquí Francesc Riber confessa haver rebut cinquanta-dos florins d'or d'Aragó de mans de Mateu Ferrer, Bernat Rocallaura i Joan Valmanya, jurats aquell any de La Guàrdia dels Prats que era el preu pel qual es comprometé a escriure un saltiri per al servei litúrgic de l'església de Sant Jaume de La Guàrdia.

O: perdut

A: AHAT, Fons Notarial de la Guàrdia dels Prats, caixa núm. 7, reg núm. 92 (1416-1418), sense foliar.

VIII° die mensis madi

[Noverint universi] quod ego Franciscus Riber, presbiter ville Montisalbi, gratis et ex certa sciencia confiteor et in veritate recognosco vobis Mateo Farari et Bernardo Rochalaura et Johanni Valmaya, juratis anno presente loci de Guardia Pratorum, quod solvistis michi omnes illos quinquaginta et duos florenos aureorum Aragonum pretio quorum scripsi unum salterium ad opus ecclesie dicti loci, unde renuntio omni exceptioni dictorum quinquaginta et duos florenorum a vobis non receptorum et non habitorum, et doli. Facio vobis et vestris de eisdem huiusmodi apocham de receptis. Actum ut supra. S + num mei Francisci Riber predicti qui hoc laudo, concedo et firmo. Testes discretus Romeus de Tous, presbiter ville Montisalbi et Francisqus Teres de Apieria.

Rebuda: juny 2015.

Valoració: Dr. Josep M. Sans Travé

Acceptació: agost 2015.